

Op wie moet je letten om Den Haag te begrijpen? **Deze week:** waarom Hans Biesheuvel desnoods de politiek instapt. **Ofwel:** tegen de polder, tegen Wilders, tegen vaste dienstverbanden: is dat een kansrijke agenda?

Tekst **Tom-Jan Meeus** Illustratie **Ruben L. Oppenheimer**

Als blijkt dat je een rol had in andermans onzichtbare spel

Elke regeringsstad krijgt de lobbyisten die ze verdient. Dus laten we even stilstaan bij de lobbyist met de opmerkelijkste carrièrekeuze van het afgelopen parlementaire jaar: Hans Biesheuvel.

Hans Biesheuvel: de man die vorig jaar september iets onvoorstelbaars deed. Hij brak uit het gesloten front van werkgeversorganisaties: de twee clubs, VNO-NCW (grootbedrijf) en MKB Nederland (midden- en kleinbedrijf) die in termen van lobbykracht en onzichtbare macht hun gelijke in Den Haag niet kennen.

Leg je oor te luister op ministeries en je hoort dat er nog maar één lobby is die alle nieuwe wetgeving vanaf de eerste fase volgt en beïnvloedt: die van de werkgevers. Dus de macht van die lobby breken, zoals Biesheuvel wil, is niet zomaar een projectje: dat zou, ook gezien de tentakels van VNO-NCW in de polder, een kleine revolutie teweegbrengen - in bestuur en maatschappij.

Maar zoals dat gaat: sinds Biesheuvel vorig jaar september vertrok als MKB-voorzitter, en ontelbare interviews gaf over zijn nieuwe ondernemersclub (ONL), leek veel bij het oude te blijven. Vanuit de 'Maliatoren' (waar VNO-NCW en MKB kantoor houden) schamperden ze dat ze amper concurrentie ondervonden. Veel praat, weinig resultaat.

Dus toen ik Biesheuvel in mei in het Kamergebouw tegen het lijf liep, het was later op de avond, informeerde ik een beetje pesterig hoe het met hem ging. Hij reageerde met de nonchalante onverschrokkenheid die hem eigen is.

„Kom jij volgende maand maar eens bij me langs”, zei hij. „Dan heb ik een verhaal voor je.”

En zo gebeurde het. Hans Biesheuvel houdt kantoor op het Lange Voorhout, naast Le Bistroquet. Hij zou me vertellen, had hij aangekondigd, over zijn wens zijn ontpolderde ondernemersagenda naar een hoger plan te tillen: de politiek in. Maar om dit te begrijpen, deed hij me eerst wat ervaringen met het Haagse machtsspel uit de doeken. Zodat ik snapte „hoe oneigenlijk ver de invloed van de Maliatoren reikt”.

Hans Biesheuvel (49), Hagenaar van geboorte, was in 2011 nogal toevallig in het lobbywerk beland. In hem bonsde sinds de pubertijd een ondernemershart. Ideetjes bedenken, ideetjes verpatsen.

Op zijn achttiende kocht hij zijn eerste bedrijf met geleend geld, hij kocht er korte tijd later een bij, het werd een bedrijvengroep - en op een dag, vijftien jaar terug, kon hij een belachelijk mooie prijs krijgen. Binnen.

Hij werd investeerder, hij grossierde in commissariaten en was snurkend VVD-lid. En toen belde een headhunter die wilde dat hij, man van de praktijk, MKB Nederland ging leiden. Het gezicht van familiebedrijven, middenstanders, zzp'ers, middelgrote ondernemers. „Ik was vereerd”, zei hij.

Nu was MKB enkele jaren eerder bijna over de kop gegaan - en gered door VNO-NCW. De twee clubs gebruikten sindsdien dezelfde medewerkers en deelden een kantoor. Op papier opereerden ze apart,

in de praktijk was MKB een filiaal van VNO-NCW. En oud-politici. Biesheuvel belandde in een „bureaucratische wereld” van veel „machiavellisme”. Het ondernemersbelang bleek in die hele ondernemerslobby zelden een hoofdrol te spelen: in plaats daarvan ontdekte Biesheuvel dat hij een pionnetje in andermans onzichtbare machtsspel was.

Het sociaal akkoord, voorjaar 2013, deed de deur dicht. Minder flexwerk, ingewikkelder ontslagrecht, hogere lasten - hij zag er niets in. „Maar ik moest dat steunen”, zei hij, „omdat VNO-NCW per se oud-PvdA-Kamerlid Ton Heerts, en geen SP'er, als FNV-voorzitter wilde. En om te voorkomen dat het kabinet viel.”

De machtspolitieke logica kon hij nog wel plaatsen: een SP'er als FNV-voorman hield het gevaar van meer arbeidsonrust in; een vroege val van Rutte II was slecht voor het vertrouwen in de economie. „Maar wanneer je als lobby óók greep wilt op de leiding van de FNV én de toekomst van een kabinet”, zei Biesheuvel, „dan ben je een machtsmachine die niet meer opkomt voor de eigen achterban.”

Hij ziet ook wel dat VNO-NCW het machtsspel „ongelofelijk knap” speelt. Vooral Niek Jan van Kesteren, geschoold bij de christelijke werkgevers en al twintig jaar directeur van VNO-NCW, is er meesterlijk in: zo'n man die de publiciteit mijdt en el-

●●
Weet je wat ik zie? Steeds minder vertrouwen in de politiek. En ondernemers die me vragen: waarom doe jij het niet?

Hans Biesheuvel, voorzitter nieuwe ondernemersclub ONL

ke nis van de Haagse bureaucratie kent. Maar het hoge aanzien van Van Kesteren, zei hij, heeft óók gecreëerd dat „de politiek VNO-NCW veel te serieus neemt”. En nu merkt hij dat talrijke politici aarzelen over die wel heel grote informele invloed van VNO-NCW. Sommigen hebben er zelfs een uitgesproken hekel aan - al zullen ze dit niet hardop zeggen. „Het is echt geen toeval”, zei Biesheuvel, „dat mensen als Pechtold, Buma en Zijlstra mijn initiatief prijzen.”

Tussendoor sluimert een generatieconflict. „Heel weinig beginnende ondernemers nemen mensen nog in vaste dienst aan”, zei hij. Het miljoen zzp'ers van dit moment zal, denkt hij, razendsnel groeien. Dus het draagvlak van alle gepolder zal vanzelf uitsterven, zei hij. „Dat is gewoon voorbij.”

Die toekomst houdt Hans Biesheuvel Den Haag voor: een toekomst waarin „iedereen ondernemer” is - omdat geen werknemer nog een vast dienstverband heeft. „Ik hoop”, zei hij, „dat politici inzien hoe enorm de gevolgen zijn.”

Het dwingt de overheid „echt veel kleiner” te worden - omdat lage belastingen de eer-

ste voorwaarde is die wendbare burgers straks stellen. En het creëert dat de overheid straks niet meer automatisch eerst luistert naar grote bedrijven, maar naar bedrijven die de meeste werkgelegenheid scheppen.

Vandaar dat hij zijn volgende stap aankondigt. Hij wil laten zien, zei hij, dat je de ondernemerslobby heel anders kunt inrichten. Niet meebuigen met politici, zoals VNO-NCW, maar afdwingen dat zij met jou meebuigen. Niet langer een ondernemerslobby die het algemeen belang meeweegt. Maar een ondernemerslobby die alléén het eigenbelang najaagt.

Zodoende, zei hij, gaan ze zich vanuit ONL (10.000 leden) nu aansluiten bij de zes grootste politieke partijen om een „ondernemersvriendelijkere agenda af te dwingen - een agenda van *self employment* naar Amerikaans voorbeeld”. Ofwel: „het einde van het vaste dienstverband in Nederland”.

Er komen niet-economische punten bij. De belangrijkste: een agressieve anti-Wildersagenda. „Ik heb die man altijd genegeerd”, zei hij. „Ook, en dat zeg ik eerlijk, omdat er vermoedelijk overlap zit tussen mijn achterban en zijn aanhangers.”

Maar 19 maart, na het 'minder Marokkanen' op verkiezingsavond, trok hij een streep. „Deze man bedreigt onze maatschappij. Hij polariseert dit land kapot. Hij schaadt onze economische belangen. En de huidige politiek zegt er amper iets van”, zei hij. „Dan denk ik: dan moeten ondernemers ook dit varkentje maar wasen.”

Het gaat Hans Biesheuvel, zei hij, niet om de legitimiteit van een anti-islam en -immigratieagenda. „Dat kan allemaal.” Het gaat hem om Wilders' destructieve stijl en de gevolgen - zoals het mogelijke verlies van opdrachten wegens de stickeractie in Saoedi-Arabië.

„Ook daarom zou ik het fantastisch vinden als we dit land competitiever kunnen maken”, zei hij. Dan realiseren mensen zich beter, zei hij, dat vrijheden, zoals de vrijheid van meningsuiting, niet per definitie gratis zijn. „Ondernemers weten allang: zeggen wat je vindt kan in de papieren lopen.”

Op het einde van ons gesprek kon ik het niet laten wat scepsis over zijn plannen te uiten. Behalve Wilders zelf, met al zijn interne geruzie, was nog niemand in staat geweest de PVV-leider te verzwakken. Eeuwen gepolder hadden van Nederland, leek me, geen rotzooi gemaakt. En bij VNO-NCW hadden ze natuurlijk niet zomaar voor dat lobbyen via de binnenkamers gekozen: dat is nu eenmaal effectiever dan de openbare variant.

Allemaal best, zei Hans Biesheuvel, een beetje ongeduldig nu. „Maar weet je wat ik zie? Steeds minder vertrouwen in de politiek”, zei hij. „En ondernemers die mij vragen: waarom doe jij het niet?”

Zelf de politiek ingaan heeft, benadrukte hij, beslist niet zijn voorkeur. „Ik ga vanuit deze club eerst proberen die politieke partijen te beïnvloeden.” Pas als dat niet werkt, gaat hij desnoods met ONL de politiek in. „Als het moet, dan moet het”, zei Hans Biesheuvel - en je kon zien dat hij er stiekem wel naar uitkeek.

RUBEN L. N.